

**MERKEZİ STERİLİZASYON ÜNİTESİNİN İŞLEYİŞİ VE ÜNİTE İÇİ İLETİŞİMİ, ÇALIŞAN YETKİNLİK DÜZEYLERİ, EĞİTİMLERİ**

Doç.Dr.Faruk AYDIN  
Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi  
Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji ABD Öğretim Üyesi  
Farabi Hastanesi MSÜ Sorumlusu  
[faraydin@ktu.edu.tr](mailto:faraydin@ktu.edu.tr)

Trabzon

**Sunumun Amacı** MERKEZİ STERİLİZASYON ÜNİTESİNİN İŞLEYİŞİ VE ÜNİTE İÇİ İLETİŞİMİ, ÇALIŞAN YETKİNLİK DÜZEYLERİ, EĞİTİMLERİ



**Dr. Füsün Sayek II. Eğitim Hastaneleri Kurultayı**  
DİL, SİYASİ ERSEK  
GÖĞÜS KALPI VE BAKIM CERRAHİSİ  
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ

**PROGRAM**  
24 MART 2007  
CUMARTESİ – İSTANBUL

**09:30-10:00 KONFERANS**  
Sağlık Dönüşüm Programı ve Etkileri  
Oturum Başkanları:  
Dr. Ali Kocabaş – Dr. Palın Demirtürk  
Konuşmacı: Dr. Ala Soyer

**10:00-11:30 PANEL**  
Eğitim Hastanelerinin Durumu  
Oturum Başkanları:  
Dr. Haluk Örsbay – Dr. Nalan Kiliç  
Önümü: Eğitimcilerin Atanmasındaki Hukuki Sorunlar  
Av. Zeynep Özgökç

**11:30-11:45 ARA**

**V. ULUSAL SAĞLIK KURULUŞLARI YÖNETİMİ Kongresi**  
2007

**Eğitim Hastanelerinde Neler Oluyor?**  
Dr. Zeki Gül

**Eğitim Hastaneleri Nasıl Yönetiliyor?**  
Hastane mi işletiliyor mi? Başhekim mi işletiyor müdür mü?  
Dr. Fatih Sürenkoc

**Asistan Hakim: Hizmet mi, Eğitim mi?**  
Dr. Ertem Şengül

Dr. Faruk AYDIN

**Balık baştan kokar.**

“Anonim”



Dr. Faruk AYDIN

**YÖNETİM BİLİMİNİN DOĞUŞU**

SÜMERLİLER  
MÖ 5000

MISIRLILAR  
MÖ 4000-2000

İBRANILAR  
MÖ 4000

BABİLLER  
MÖ 2000-1700

- Kayıt
- Stok kayıtları
- Daimi yöneticiler
- Tahmin ve planlama
- Organizasyon yapısı
- Yönetimi ve kontrol
- Tevrat- “On Emir”
- Hukuk
- Ücretler
- Sözleşme

Dr. Faruk AYDIN

**YÖNETİM BİLİMİNİN DOĞUŞU**

YUNANLILAR  
MÖ 500 – 300

ROMALILAR  
MÖ 200-MS 400

VENEDİKLİLER  
1300

LUCA PACIOLI  
1494

ADAM SMITH  
1776

- Çalışma ahlakı
- Problem çözme konusunda ilk bilimsel yöntemler
- Kalifiye ve uzmanlaşmış işçiler
- Otoriter bir organizasyon
- İşletme faaliyetleri için yasal çerçeve
- Muhasebecilik
- Milletlerin zenginliği için işbölümü ve uzmanlaşma
- Piyasa ekonomisinin modern anlamda ilk ilkeleri

Dr. Faruk AYDIN

## BİLİMSEL YÖNETİM TEORİSİ: TAYLORİZM (Frederick W.Taylor)

- İşin bölümlere ayrıştırılması
- Çalışanların uzmanlaşması
- Belirli bir işten bir kişinin sorumlu tutulması
- Bir işi düşünme, tasarımı, uygulama ve denetleme aşamalarının ayrı kişiler ya da üniteler
- Tüm yetki ve sorumlulukların merkezde ve yöneticilerde toplanması
- Bilimsel ilkeler doğrultusunda eğitimi
- Hiyerarşik bir yapı
- Personelin bilimsel yöntemlerle seçilmesi



Dr. Faruk AYDIN


## FAYOLİZM (Henri Fayol)

- Büyük ölçekli organizasyonlar (devlet) için
- İşbölümü ve uzmanlaşmaya dayalı
- Yönetimin otorite ve sorumluluğu
- Disiplin
- Çalışanların bir kişiden emir almaları
- Birimlerin tek bir amaç ve plan
- Organizasyonun çıkarlarının her şeyin üstünde

Dr. Faruk AYDIN

## WEBERİZM (Max Weber)

- Büyük organizasyonlarda ideal yönetim ilkeleri
- Weber, "bürokrasi" adı
- Organizasyonların rasyonel ilkelerini;
  - uzmanlaşma
  - hiyerarşi
  - kuralların önemi



Dr. Faruk AYDIN

## WEBERİZM

- Otorite ve sorumluluğun belirlenmesi
- Görevlerin ve yapılacak işlerin önceden planlanması
- Sürekli kontrol ve denetim
- Yazılı kuralların oluşturulması
- Yöneticilerin seçimle değil, *atama yoluyla* işbaşına getirilmesi
- Emir ve komuta zinciri içerisinde hiyerarşik organizasyon
- Üyelerin resmi bir sınav sistemi
  - Eğitim
  - Seminer çalışmaları

Dr. Faruk AYDIN

## "Derisini değiştirmeyi bilmeyen yılan ölür."



### Friedrich W. Nietzsche

Dr. Faruk AYDIN

## NEO-KLASİK YÖNETİM TEORİSİ [İNSAN İLİŞKİLERİ VE DAVRANIŞ BİLİMİ OKULU]

- İnsan faktörü
- İnsan ilişkilerine önem
- Sosyal ve psikolojik faktörler (iletişim, liderlik, motivasyon vs.)
- Çalışanların yönetim kararlarına katılması
- Grup çalışması
- Çalışanlar ve yöneticiler arasında iletişim
- İş zenginleştirmeye önem
- İnsanlara yetki ve sorumluluk verilmesi ve sadece sonuçların denetlenmesi
- Çalışanların ücretlerinin iyileştirilmesi

Dr. Faruk AYDIN

## SİSTEM TEORİSİ

(1960 ve 1970'lerde geliştirilmiştir)

- Organizasyon bir sistem bütünü
- Organizasyon teknik, sosyolojik ve ekonomik faktörlerin bir bütünü
- Organizasyon ve yönetimde; sosyoloji, psikoloji, ekonomi, çevre bilimi, teknoloji vs. disiplinlerden istifade

Dr.Faruk AYDIN

*“Sermaye ne kadar önemliyse yönetici yetiştirmek de o kadar önemlidir”*

Vehbi KOÇ

Dr.Faruk AYDIN

## Merkezi Sterilizasyon Ünitesi (MSÜ)

- Hastanelerin değişik yerlerinden, kirlenmiş malzemelerin işlenmek üzere toplanıp tekrar kullanıcıya teslim eden, 365 gün 24 saat sürekli hizmet üreten, olmazsa olmaz dinamik merkezlerdir.

## Merkezi Sterilizasyon Ünitesi (MSÜ)

- Hastane kapasitesi /Yatak sayısı
- Poliklinik sayısı
- Ameliyathane oda sayısı (Operasyon sayısı/gün)
- İlgili birim yoğunluğu
  - Yoğun bakım üniteleri
  - Yanık ünitesi vb.

## MSÜ İşlemler

1. Teslim alma
2. Yıkama
  1. Dekontaminasyon
  2. Dezenfeksiyon
3. Muayene-kontrol
4. Paketleme
5. Sterilizasyon
6. Dağıtım ve geri dönüş

Dr.Faruk AYDIN

## MSÜ Yönetici

- İdari yapı- hastane teamülleri
- Medikal sorumluluk
  - Başhekimlik, başhemşirelik ve benzeri grup, komisyon veya komitelere ait olmamalı
  - Sorumluluk gruplar arasında dağıtılarak eritilmemeli
  - Temel ve klinik mikrobiyoloji eğitimi yanında MSÜ işleyişine uygun bilgi donanımı....
  - Ameliyathane-hastane işleyişi
  - Ünite içi yönetici ile iletişim
  - Profesyonel !, Hekim ?

*“İki kaptan bir gemiyi batırır”*

Dr.Faruk AYDIN

## Personel

- MSÜ'de işlemler farklı alanlarda ancak ardışık
- Personelin çalışması birbirleriyle ve tüm hastaneyle ilişkili
- Hiçbir hatanın kabul edilemeyeceği gerçeği
- İdare ve yöneticiler titiz
- Her an sorun çıkabileceği
- Sistemin sürekliliği
- MSÜ'de hedef; mikroorganizmalar ve her türlü kir !

Dr.Faruk AYDIN

## Personel

- Hemşire
- Teknisyen
  - Nerede yetişiyor?
  - Hangi özelliklere sahip?
  - Kuruma nasıl kazandırılacak?
  - Adı ne olacak?

*"Yeni çareler uygulamayan, yeni belalar beklemelidir. Çünkü zaman en büyük yenilikçidir."*

**Francis Bacon**

**"Mikroorganizmalar için de böyledir"**

**F.A.**

Dr.Faruk AYDIN

## MSÜ İşleyişi

- Planlama
- Organizasyon
- Koordinasyon
- İnsan Kaynakları
- Eğitim
- Kontrol ve Denetim
- Performansın Değerlendirilmesi



## Planlama

Beklenmedik problemlerin önüne geçilmesi, moral bozukluğu yaşanmaması, iş veriminin azalmaması, maliyetlerin artmaması

- Kalite standartları
- Sorumluluk alanları
- Gerekli ekipmanın ve malzemenin belirlenmesi
  - Dönüşümlü malzemeler
  - Dönüşümsüz malzemeler
- Bakım onarım programları
- Depo alanları
- Bütçe ve bütçeyi oluşturan kalemler

Dr.Faruk AYDIN

## Organizasyon

- Bölüm için gerekli pozisyonlar
- Yetki ve sorumluluklar
- Görevlerin belirginliği
  - eşit
  - ölçülebilir
- İş gücünün doğru ve etkin olarak belirlenmesi

Dr.Faruk AYDIN

## Koordinasyon

- Çalışma ve iş programlarının günlük hazırlanması
- Yapılacak işler için gerekli malzeme
- Her bir çalışanın diğer çalışanların görevlerinin ne olduğundan haberdar
- Bireyler arasında yön verici işbirliği
- Ofis düzeni
- Vardiyalar arası devir
- Basılı formların kullanılması
- Personel, malzeme, iş yükü, zaman, kalite ve politikanın birleştirilmesi

Dr. Faruk AYDIN

## Koordinasyon

- Sinerji ve Grup Çalışması: multi-fonksiyonel çalışma grupları
- Kaynakların birleştirilmesi,
  - bilgi ve hünerlerin uzlaştırılması
- Planlama ve organizasyon aşamasında belirlenen çalışmaların günlük operasyonda uygulamaya dökülmesi
- Amaçların gerçekleştirilmesi


Dr. Faruk AYDIN

## İnsan Kaynakları Yönetimi

### "Doğru insan doğru iş"

- En önemli kaynak insan
  - Etkinlik ve verimlilik
  - İnsancıl davranış
    - Gülmek için 15,
    - Surat asmak için 265 kas hareketi
- Eşitlik
- Güvence
- Açıklık
- Gizlilik
- Disiplin

*Doğru insanın yetiştirilmesi !!!*



Dr. Faruk AYDIN

## Eğitim

- Sürekli eğitim felsefesi
- Temel eğitim
  - İşbaşında eğitim
  - Sürekli bilgi ve beceri kazanmaya önem
- Yeni bilgi teknolojilerinden azami ölçüde yararlanılması.
  - Bilgisayar destekli üretimin gerçekleştirilmesi
  - İş listelerinin ve kapsamının oluşturulması (SOP v.s)
  - Eğitime hazırlık
  - Eğitimi yürütme
  - Deneme
  - Takip

Dr. Faruk AYDIN

## Kontrol ve Denetim

- Şikayetlerin önlenmesi
- İşlerin tam ve eksiksiz yapılması
- Sorumlulukların derecesi
- Hangi konularda eğitime gereksinim olduğu
- İşlem basamaklarının reorganizasyonu

Dr. Faruk AYDIN

*"Bir kuruluşun sahip olduğu yeri doldurulamaz tek sermaye insanların bilgi ve yeteneğidir."*

**Andrew Carnegie**

*Eğitim her şeydir. Şeftali bir zamanlar acı bir bademdi; karnabahar, üniversite eğitimi almış bir lahanadan başka bir şey değildir."*

**Mark Twain**

Dr. Faruk AYDIN

## Performans Değerlendirilmesi

- Ünitenin başarısı
- Personelin yakın takibi
- Personeli tanımak
- Personelin kendisini tanımasını sağlamak
- Başarılı personelin bilinmesi ve fark ettirilmesi
- Eksiklerin belirlenerek telafi etme şansı
- Dozunda övgü ve armağan

Dr. Faruk AYDIN

## İletişim



- Bilinçli veya bilinçsiz olarak iletilmek istenen duygu ve düşüncelerin aktarıldığı bir süreç
- Bireyler arasındaki ilişki rahat, akıcı ve olumlu
- Birimler ve organizasyonlar sağlıklı-başarılı
  - kendini değerli hissetme
  - duygu ve düşüncelerinin farkında
- Ortamlar arasında (çevresi ile) denge

Dr. Faruk AYDIN

*Bunlar başarılmasa,  
b(s)izi satarlar; yani özelleştirirler !  
özelseniz değiştirirler.*



**Başarılırsa belgelendirirler**

Dr. Faruk AYDIN

## KAYNAKLAR

1. Tanpınar A.H.: Saatleri Ayarlama Enstitüsü, 2004, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul
2. Aktan C. C.: Değişim Çağında Yönetim, İstanbul: Sistem Yayıncılık, 2004.
3. Kılıçtılgay S.: Bir üniversite hastanesinde ideal bir sterilizasyon ünitesinin yapılması: sorunlar ve çözüm önerileri, Sterilizasyon Dezenfeksiyon ve hastane enfeksiyonları, Kongre kitabı 2002, s143-146, Samsun
4. Dramalı A., Kaymakçı Ş., Özbayır T., ve ark.: Hastane enfeksiyonlarının önlenmesinde önemli bir etken: merkezi sterilizasyon üniteleri, www.sabem.saglik.gov.tr
5. Aydın F.: Merkezi sterilizasyon ünitesinde tıbbi cihaz seçimi, 3. Sterilizasyon dezenfeksiyon kongresi, Kongre kitabı 2003, s81-92, Samsun
6. OTED Eğitim Komitesi: Housekeeping yönetimi, Ufuk matbaacılık, 1999 İstanbul.

Dr. Faruk AYDIN

*"Sosyal bünye, daima gelişen ve tekamüle yönelmesi zaruri olan bir durumdur. İlim ve teknik işe, her an icatlara, yeniliklere açıktır. İşte bu durum karşısında, insanların istek ve ihtiyaçları, hem maddi, hem manevi sahada, daima çoğalan bir şekilde gelişir. Tarihin seyri içinde hiç bir prensip doğmatik bünyesini muhafaza edemez. Onun için Türk milleti, yaşadığı çağın medeniyet seviyesinin icaplarını yerine getirmek mecburiyetindedir."*

**Mustafa Kemal Atatürk**



Dr. Faruk AYDIN

## ÖZET

**MERKEZİ STERİLİZASYON ÜNİTESİNİN İŞLEYİŞİ VE ÜNİTE İÇİ İLETİŞİMİ, ÇALIŞAN YETKİNLİK DÜZEYLERİ, EĞİTİMLERİ**



Dr. Faruk AYDIN

